

BEZPIECZEŃSTWO I ODPORNOŚĆ

www.bezpieczenstwoiodpornosc.pl

Paweł Myłka

PO CO TO WSZYSTKO?

- Brak przygotowania na trudne czasy
- Brak wiedzy ogólnej
- Przyzwyczajenie do dobrobytu
- Ignorancja na zagrożenia
- Niechęć do przyznania się, że nie jest bezpiecznie
- Oczekiwanie, że ktoś zajmie się problemem

Najpierw wiedza, potem przygotowanie, a gdy przyjdzie potrzeba działanie

RODZAJE ZAGROŻEŃ

CZAS POKOJU

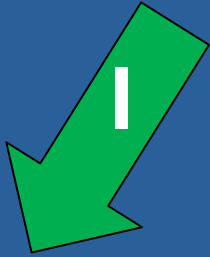
- Pożary
- Śnieżyce, burze, silny wiatr
- Powodzie, podtopienia
- Katastrofy budowlane
- Przestępczość / napady

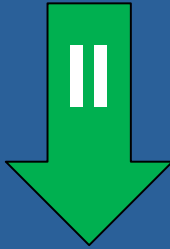
CZAS WOJNY

- Zmiany norm społecznych
- Problemy z dostępem do podstawowych usług
- Wybuchy i ostrzał
- Okupacja

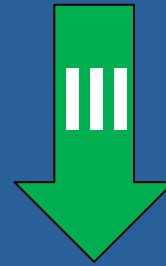
NIEZBĘDNIK NA WYPADEK ZAGROŻENIA

PRZYGOTOWANIE RODZINY

PRZYGOTOWANIE DZIECI

PRZYGOTOWANIE DOMU

PLECAK EWAKUACYJNY

PRZYGOTOWANIE RODZINY

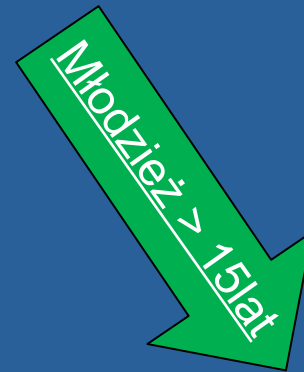
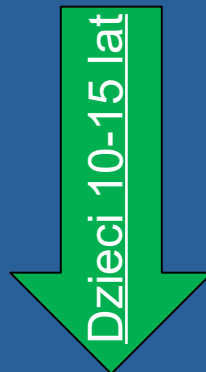
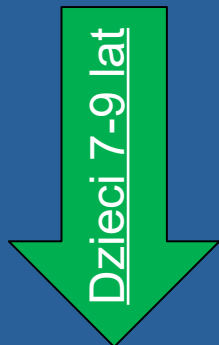
1. Omówienie potencjalnych zagrożeń
2. Przygotowanie planów działania
3. Naucz wszystkich członków rodziny obsługi głównych zaworów wody, gazu i głównego wyłącznika prądu.

Przykładowe pytania:

1. Czy jesteśmy zdrowi?
2. Gdzie się ustalimy miejsce spotkań gdy będzie niebezpieczeństwo?
3. Który rodzic odbiera które dziecko ze szkoły/przedszkola w nagłych przypadkach?
4. Gdzie się spotykamy jeśli nie ma możliwości dotrzeć do domu?
5. Jeśli będzie trzeba się ewakuować to gdzie?
6. Czy dzieci znają numer alarmowy 112 i wiedzą jak z niego skorzystać?
7. Czy dzieci znają adresy domu, szkoły, miejsca zatrudnienia rodziców?
8. Czy mamy umiejętności przydatne w trudnych chwilach

PRZYGOTOWANIE DZIECI

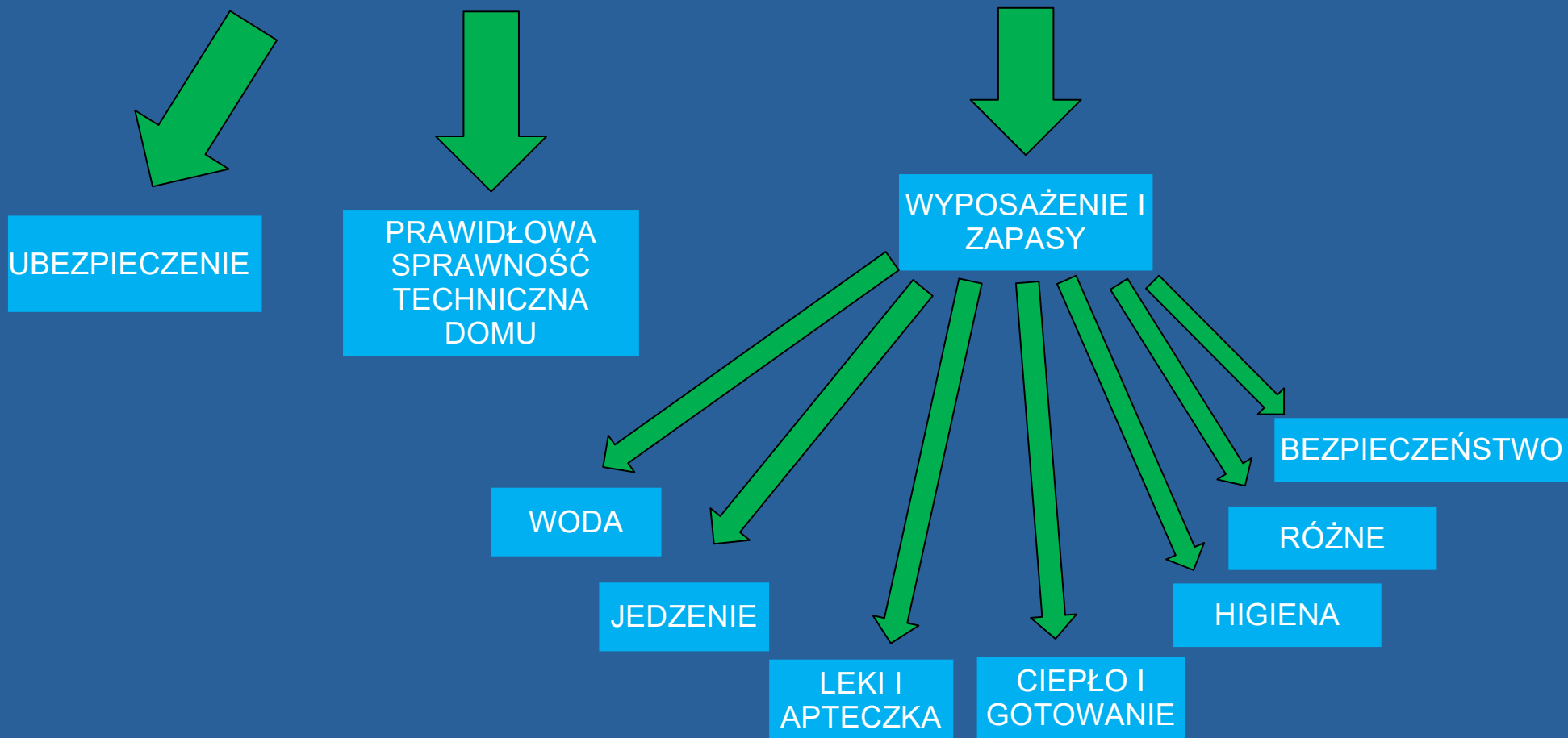
1. Podstawowe dane całej rodziny
2. Zasady bezpiecznego poruszania się po drodze
3. Powinny wiedzieć co robić gdy się zgubią

1. Zasady działania i wykorzystanie numeru 112
2. Zasady zachowania w razie pożaru lub np. blackout
3. Zasady obchodzenia się z ogniem
4. Zasady bezpiecznej obsługi RTV i AGD
5. Znajomość okolicy domu i szkoły oraz drogi ze szkoły do domu
6. Podstawowe umiejętności przygotowania posiłku.

1. Rozpoznawać podstawowe zagrożenia
2. Umieć zareagować na zagrożenia
3. Umieć przygotować dla siebie posiłek, zagotować wodę, odgrzać obiad.
4. Umieć rozpaścić ogień i zebrać drewno na opał.
5. Znajomość bezpiecznego korzystania z internetu

1. Zasady pierwszej pomocy.
2. Zasady używania gaśnic
3. Umieć przygotować prosty obiad dla rodziny
4. Umieć krytycznie myśleć i wyciągać wnioski
5. Umieć rozpoznawać zagrożenia i reagować na nie.

PRZYGOTOWANIE DOMU

PLECAK EWAKUACYJNY

CO TO?

Zbiór niezbędnych do przetrwania w krótkim czasie rzeczy, spakowanych w uporządkowany i skondensowany sposób.

ZAŁOŻENIA

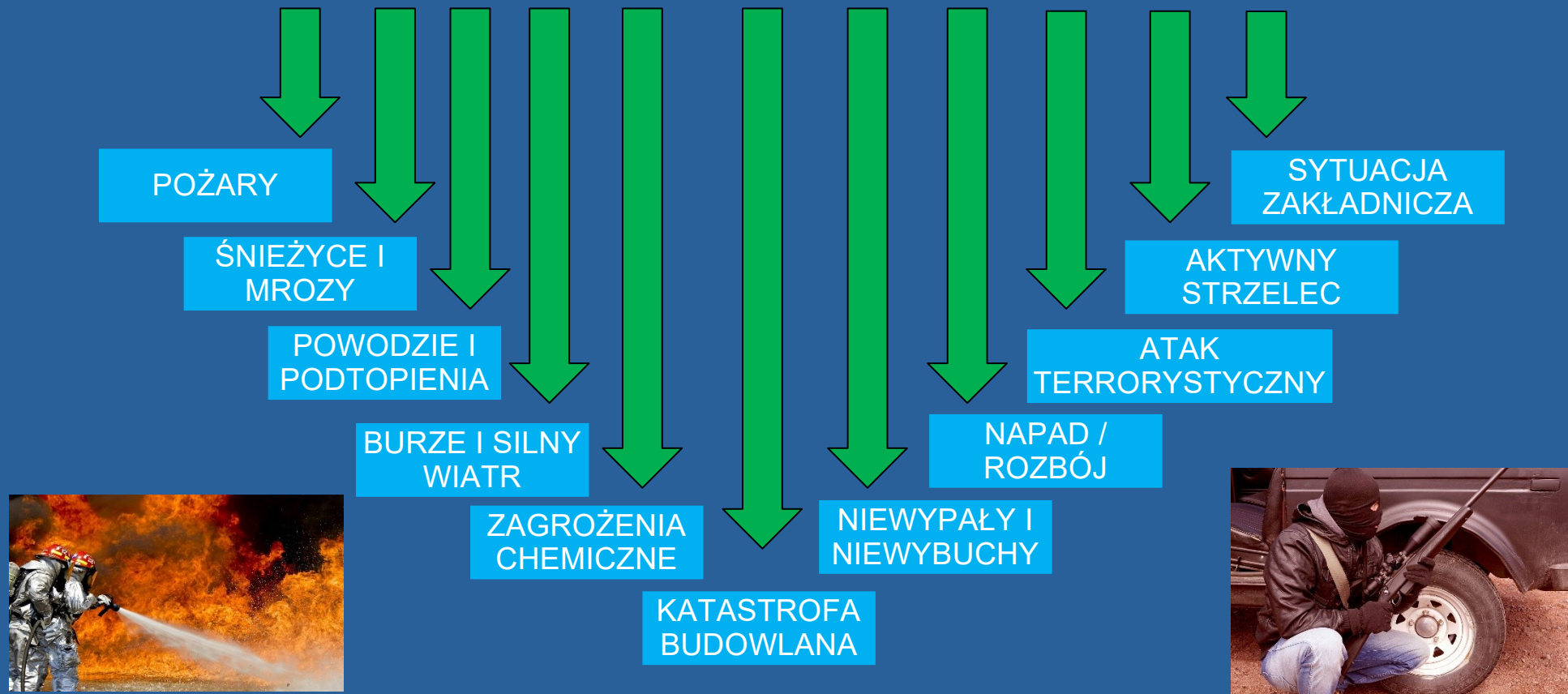
- Dla każdego członka rodziny
- Budujemy go pod plan ewakuacji
- Zawartość dostosowana do pory roku i miejsca pobytu
- Unikamy taktycznego wyglądu

PRZYKŁADOWA ZAWARTOŚĆ:

1. Woda + filtr do wody i jedzenie na dwa dni
2. Kurtka przeciw deszczowa + zmiana ubrań.
3. Latarka czołówka + baterie
4. Zapalniczka i zapalki + świeczka
5. Radio na baterie lub korbkę + powerbank
6. „Przydasie” (nóż, taśma srebrna, ołówek, kompas, notes)
7. Kopie najważniejszych dokumentów i ich skany na pendrive
8. Trochę gotówki w małych nominałach.
9. Dobra apteczka

ZAGROŻENIA CZASU POKOJU

POŻAR

DOBRE PRAKTYKI

- Ubezpiecz dom / mieszkanie
- Nie przeciążaj instalacji i utrzymuj je sprawne
- Okresowe przeglądy instalacji energetycznej, grzewczej i gazowej
- Okresowe sprawdzenia drożności przewodów kominowych i wentylacyjnych
- Używaj tylko urządzeń z oznaczeniem CE

Oznaczenie gaśnicy	Rodzaj palącego się materiału
A	Pożary materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego (np. węgiel, drewno, papier).
B	Pożary cieczy (np. paliwa) i materiałów stałych topiących się.
C	Pożary gazów (np. metan, propan-butan).
D	Pożary metali (np. sól, potas, magnez).
F	Pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

Źle
Dobrze

Ogień zaatakować zgodnie z kierunkiem wiatru.

Pożar palącej powierzchni gasić od skrajnej jego części.

Ciała stałe gasić kierując strumień środka gaśniczego na płomień z dołu, a nie z góry.

Gaśnicami wodnymi nie gasić urządzeń będących pod napięciem! Używać gaśnic do tego przeznaczonych.

Ciała ciekłe i gazy gasić z góry do dołu.

Mając do dyspozycji większą ilość gaśnic uruchomić wszystkie jednocześnie, a nie każdą oddzielnie po jej użyciu.

Po ugaszeniu pożaru uważać na ponowne zapalenie (nawrót ognia).

Po użyciu gaśnicy nie zawieszac, tylko ponownie napełnić lub wymienić na nową.

ŚNIEŻYCE I MROZY

DOBRE PRAKTYKI

- Śledź prognozy pogody i komunikaty RCB
- Przygotuj w domu zapasy na 72h
- Unikaj wychodzenia z domu w trakcie śnieżyc

WYJŚCIE Z DOMU

- Miej naładowany telefon
- Zdejmij metalową biżuterię i ubierz się warstwowo
- Zwracaj uwagę na zwisające sople
- Używaj komunikacji miejskiej

WYJAZD SAMOCHODEM

- Auto sprawne, zimowe opony, pełny bak, łańcuchy
- Naładowany telefon
- Wyposaż auto w śpiwór, jedzenie i termos z gorącym napojem
- Podróżuj w ciągu dnia i poinformuj o tym znajomych/rodzinę

POWODZIE I PODTOPIENIA

DOBRE PRAKTYKI

- Ubezpiecz dom / mieszkanie
- Jeśli mieszkasz na terenach zalewowych zgromadź materiały do zabezpieczenia domu (np. worki na piasek)
- Jeśli finanse pozwalają wykonaj właściwą izolację fundamentów.
- Miej plan i cel ewakuacji.

W RAZIE ZBLIŻAJĄCEJ SIĘ FALI POWODZIOWEJ

- Przygotuj budynek używając folii i worków z piaskiem
- Przenieś wrażliwe przedmioty na wyższe piętra i przygotuj je do życia w trakcie powodzi
- Przygotuj plecak ewakuacyjny, dokumenty i najcenniejsze rzeczy do ewakuacji
- Przygotuj się do zakręcenia zaworów gazu, wody i prądu oraz zatkania kanalizacji (by ścieki się nie cofnęły). Zabezpiecz je np. folią przed zniszczeniem i zabrudzeniem.
- Przenosimy w bezpieczne miejsce środki chemiczne, farby, lakiery, pestycydy
- Osoby starsze, dzieci, zwierzęta ewakuujemy bezwzględnie przed uderzeniem fali

BURZE I SILNY WIATR

DOBRE PRAKTYKI

- Ubezpiecz dom / mieszkanie
- Śledź komunikaty RCB
- Ustal swoje plany tak by pozostać w domu
- Uprzątnij balkon, ogród
- Przeparkuj auto by nie stało pod drzewem

GDY W TRAKCIE BURZY JESTEŚ POZA DOMEM

- Nie przechodź blisko budynków i linii energetycznych
- Poszukaj schronienia, lecz nie pod drzewem
- Oddal się od zbiorników wodnych
- Na otwartej przestrzeni przykucnij ze złączonymi i podciągniętymi nogami (nie siadaj i nie kładź się)
- Wyłącz telefon
- Gdy jesteś w grupie, rozproszcie się. W razie porażenia inni będą mogli pomóc.
- Gdy jesteś w samochodzie nie wychodź z niego. Działa jak piorunochron.

ZAGROŻENIA CHEMICZNE

JEŚLI JESTEŚ W STREFIE BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA

- Staraj się oddalić ze strefy zagrożenia
- Chroń drogi oddechowe oddychając choćby przez rękaw
- Jeśli jesteś w budynku zamknij okna i wyłącz wentylator / klimatyzację
- Unikaj kontaktu z podejrzanymi substancjami a w szczególności nie dotykaj i nie wąchaj ich

JEŚLI JESTEŚ POZA STREFĄ BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA

W AUCIE

- Zamknij okna
- Wyłącz nawiew
- Słuchaj radia
- Oddal się od miejsca zagrożenia

POZA BUDYNKIEM

- Udaj się do budynku
- Poruszaj się prostopadle do wiatru
- Chroń drogi oddechowe
- Jeśli będzie potrzeba pozostaw swoje ubrania poza budynkiem

W BUDYNKU

- Zamknij okna i drzwi
- Wyłącz klimatyzację i wentylację
- Zatkaj wszelkie otwory np. kominowe
- Chroń drogi oddechowe
- Słuchaj komunikatów z radia i TV

KATASTROFA BUDOWLANA

PODCZAS KATASTROFY

- Niezwłocznie powiatom służby
- Oddal się z miejsca katastrofy
- Jeśli nie ma zagrożenia dla życia udziel pomocy poszkodowanym

DOBRE PRAKTYKI

- Utrzymanie budynku i instalacji w dobrym stanie technicznym
- Okresowe przeglądy
- Zainstalowanie czujników dymu i gazu
- Nie przeciążanie konstrukcji budynku
- Odśnieżanie dachów

PODCZAS EWAKUACJI

- Zadbaj by dom opuścili wszyscy domownicy i pamiętaj o sąsiadach
- Wyłącz instalacje gazową, wodną i elektryczną
- Zabierz ważne dokumenty, odzież, koce, leki, pieniądze

NIEWYPAŁY I NIEWYBUCHY

DOBRE PRAKTYKI

- Nie wchodź na tereny oznakowane zakazem wejścia (poligony, strzelnice, magazyny)
- Zapoznaj swoje dzieci ze sposobem postępowania
- Jeśli napotkałeś podejrzany przedmiot nie ruszaj go
- Powiadom policję i jeśli to możliwe pozostań w pobliżu do czasu ich przyjazdu

NIEWYPAŁ

Nabój który nie został odpalony wskutek zacięcia się broni, wadliwej lub uszkodzonej amunicji

NIEWYBUCH

Pocisk, który po uderzeniu w cel nie eksplodował. Za niewybuchy uważa się również środki wybuchowe pozbawione właściwego nadzoru i kontroli np. ukryte, niewiadomego pochodzenia, uszkodzone, przeterminowane itp

NAPAD I ROZBÓJ

DOBRE PRAKTYKI

- Unikajmy miejsc / dzielnic niebezpiecznych
- Ubierajmy się w sposób nie zwracający na nas uwagi
- Nocą korzystajmy z taksówek lub rozważmy nocowanie u znajomych
- Idąc chodnikiem idźmy przy ulicy, by potencjalny napastnik nie zaskoczył nas wybiegając z bramy

GDY DOJDZIE DO NAPADU

- Zachowaj spokój. Postaraj się zapamiętać jak najwięcej szczegółów z wyglądu napastnika.
- Jeśli sytuacja pozwala oddaj cenne przedmioty. Twoje zdrowie jest cenniejsze.
- Jeśli sytuacja nie pozwala broń się. MASZ DO TEGO PRAWO. Użyj pięści, kluczy, torebki, kamienia.
- Krzycz i wzywaj pomocy: „Pali się! Pomocy!” NIE BĄDŹ BIERNĄ OFIARĄ.
- Jeśli masz paralizator lub gaz: UŻYJ GO z zaskoczenia. Nie strasz nimi.
- Po napadzie oddal się i dzwoń na policję.
- Jeśli zostałeś pobity zadzwoń po pomoc. Jeśli napad był w dzień poproś przechodniów o pomoc. UWAGA: kobiety są bardziej skłonne do pomocy niż mężczyźni.

ATAK TERRORYSTYCZNY

DOBRE PRAKTYKI

- Bądźmy zawsze świadomi swojego otoczenia i znajmy zawsze drogi ewakuacyjne (np. z centrów handlowych)
- Zwracajmy uwagę na podejrzane osoby np. dziwnie ubrane lub dziwnie się zachowujące
- Zwracajmy uwagę na podejrzanie i źle zaparkowane samochody w pobliżu np. kościołów czy urzędów
- Zwracajmy uwagę na pozostawione bez opieki paczki, torby, pakunki.
- Zgłaszajmy podejrzane sytuacje służbom. Sami nie interweniuemy

GŁÓWNA ZASADA

„Jeżeli widzisz bombę to ona widzi ciebie, a to oznacza że jesteś w polu jej rażenia”

GDY ZOBACZYSZ PODEJRZANĄ PACZKĘ

- Nie podnoś jej i nie goń osoby która ją zostawiła
- Poinformuj wszystkich dookoła
- Poinformuj policję
- Zabezpiecz miejsce i oddal się
- Jeśli nikt się nie słucha oddal się sam.
- Po przybyciu policji wykonuj jej polecenia

AKTYWNY STRZELEC

ZASADA 4 U

UWAŻAJ, UCIEKAJ, UKRYJ SIĘ, UDAREMNIJ
ATAK

4 U

- **UWAŻAJ**
Zwracaj uwagę na nienaturalne zdarzenia i zachowania osób.
- **UCIEKAJ**
Jeśli doszło do strzelaniny w miejscu gdzie jesteś uciekaj. Nawet gdy inni nie chcą tego robić. Im dalej tym lepiej.
- **UKRYJ SIĘ**
Jeśli ucieczka nie wchodzi w grę ukryj się. Odseparuj się od zagrożenia. Zabarykaduj się w trudno dostępnym miejscu. Zgaś światło, wyłącz dzwonek w telefonie.
- **UDAREMNIJ ATAK**
Jeśli ucieczka i ukrycie się nie wchodzi w grę udaremnij atak. Broń się wszelkimi metodami, sposobami i przedmiotami. Gaśnica, hydrant, noga od stołu. Wykorzystaj co masz pod ręką by obronić się przed strzelcem.

SYTUACJA ZAKŁADNICZA

DOBRE PRAKTYKI

- Nie nawiązuj kontaktu wzrokowego z terrorystą
- Padnij na ziemię jeśli usłyszysz strzały.
- Wykonuj polecenia, ale w spokojny i nie gwałtowny sposób
- Nie stawiaj oporu
- Nie zwracaj na siebie uwagi terrorystów (nie dyskutuj)
- Miej postawę pośrednią między agresją, pasywnością i uległością
- Na żądanie terrorystów oddaj przedmioty osobiste
- Pytaj o pozwolenie pójścia do toalety
- Stawiaj sobie drobne cele (uzyskanie wody, posiłku, opatrunku)
- Stawiaj sobie przyszłe cele (co będziesz robić po uwolnieniu)
- Dbaj o higienę osobistą
- Pamiętaj, że wśród napastników może być osoba współpracująca z terrorystami
- Nie blokuj drogi ucieczki terrorystom
- Staraj się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących porywaczy

PRZYGOTOWANIE NA WOJNĘ

Paweł „Naval” Mateńczuk

„Na terenie Polski kiedyś będzie wojna”

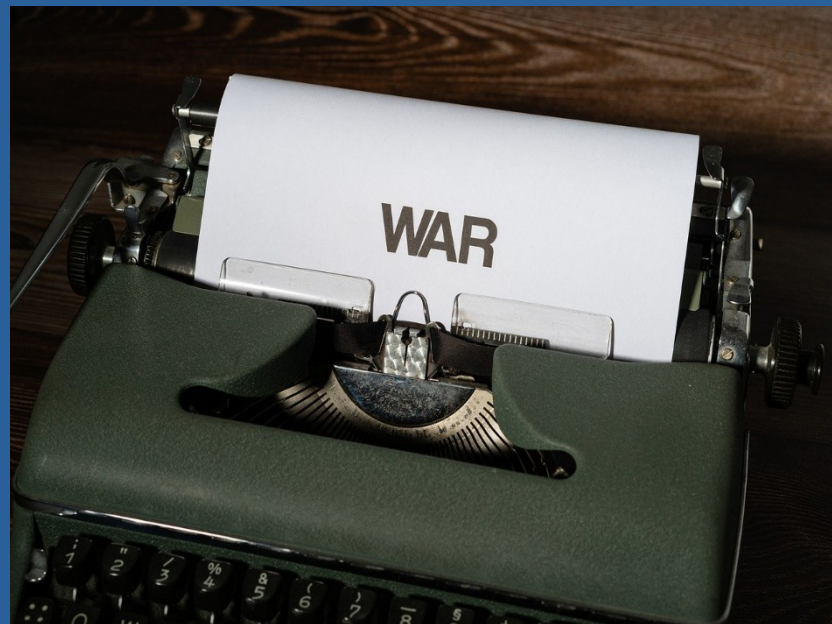

PO CZYM POZNAĆ, ŻE ZBLIŻA SIĘ GODZINA „W”?

WOJNA NIE WYBUCHA!!!

Symptomy zbliżającego się konfliktu

1. Sygnalizacja w mediach o koncentracji wojsk przy granicy
2. Odwołanie urlopów służb: policji, straży pożarnej, służby zdrowia, wojska
3. Uruchomienie WOT.
4. Wzmożony ruch wojsk na drogach publicznych (nie fotografuj i nie publikuj)
5. Sygnalizacja polityczna swoich zamiarów przez naszych przeciwników.
6. Powołanie do czynnej służby rezerwistów.
7. Wzmożona debata w mediach kiedy wybuchnie wojna.

Funkcjonalnie Polska jest w wojnie!

PSYCHIKA W TRAKCIE WOJNY

PSYCHIKA NA WOJNIE ULEGA ZMIANIE

Spodziewane ziany:

1. Zanik „normalnych” norm społecznych.
2. Kierowani wyższą potrzebą ludzie zdolni są do okrucieństw. Szczególnie gdy policja będzie zajęta sprawami „ważniejszymi”.
3. Osoby nieprzygotowane są bardziej skłonne do przemocy. „Byle przeżyć” Bez „policyjnego bata” i nieuchronnej kary ludzie dziczeją.
4. Sami możemy doświadczyć stanów depresyjnych, lękowych czy histerycznych oraz PTSD.
5. Mijmy ograniczone zaufanie do obcych lub nawet sąsiadów czy rodziny. Nie mówmy np. o naszych zapasach.

UCIECZKA - EWAKUACJA

Uciekamy w wyniku strachu

1. Jest niezaplanowanym działaniem do którego jesteśmy zmuszeni obecnym niebezpieczeństwem, które wykracza poza nasze możliwości.
2. Odbywa się w bezpiecznych warunkach.
3. Przeprowadzana jest w pośpiechu i strachu.
4. Duże prawdopodobieństwo, że zapomnimy czegoś ważnego: dokumentów, kosztowności, zwierzątko.
5. Brak możliwości zaplanowania bezpiecznej drogi.
6. Duże prawdopodobieństwo przemieszczania się w terenie niebezpiecznym.
7. Uciekamy bez wyznaczonego celu na oślep.

Ewakuujemy się bo planujemy

1. Zaplanowane działanie nakierowane na odpowiednie zabezpieczenie rodziny i majątku.
2. Odbywa się w bezpiecznych warunkach.
3. Przeprowadzana jest spokojnie i zachowaniem racjonalności.
4. Raczej niczego ważnego nie zapomnimy.
5. Zaplanowana droga bezpiecznego przemieszczenia się.
6. Brak niebezpieczeństw w trakcie wyruszania i w czasie drogi.
7. Możemy zaplanować cel ewakuacji
8. Lepiej się ewakuować za wcześnie i potem wrócić

PRZYGOTOWANIE DO OPUSZCZENIA DOMU

PLAN, PRZYGOTOWANIE, DZIAŁANIE

Zalecenia gdy jedziemy autem:

1. Sprawny i zatankowany samochód
zawczasu wyposażony i w większości
spakowany.
2. Przygotowane plecaki ewakuacyjne.
3. Określony cel podróży i droga do celu
wraz z drogami zapasową. (MAPA
PAPIEROWA!)
4. Określamy cel zapasowy, gdyby
pierwotny okazał się nieosiągalny.
5. Nie zużywamy benzyny. Auto jest
pojazdem ewakuacyjnym. Pełny bak to
500km przewagi na froncie.

Zalecenia gdy nie ma auta np. pociąg:

1. Decyzje o ewakuacji podejmujemy szybciej.
By nie utknąć na dworcu.
2. Przygotowane plecaki ewakuacyjne.
Przyczepiamy do każdego koc.
3. Omawiamy z dziećmi plan ewakuacji i plan
działania na wypadek rozdzielenia.
4. Omawiamy (również z dziećmi) cel
ewakuacji i cel zapasowy. Nawet daleka
rodzina lub przelotna chwilowa znajomość
jest dobrym pretekstem jako cel ewakuacji.
5. Wyposażamy dzieci i osoby starsze w kartki
z telefonami do członków rodziny oraz
telefonami celu podróży.

POZOSTANIE W DOMU NA TERENACH OBJĘTYCH WOJNA

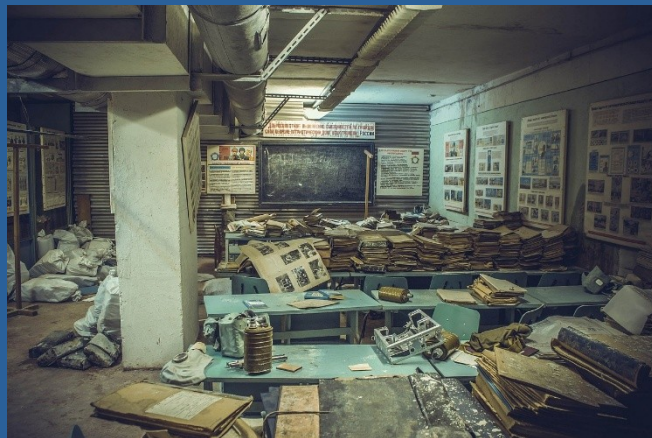
GŁÓWNE NIEBEZPIECZEŃSTWA

1. Wybuchy bomb i rakiet.
2. Ostrzał artyleryjski i strzelaniny.
3. Pożary.
4. Brak prądu, wody, gazu, nieczynna kanalizacja.
5. Brak służb medycznych i ratunkowych.
6. Brak dostępu do żywności i środków do życia.
7. Niewybuchy i niewypały.
8. Rozboje i gwałty (na kobietach i dzieciach)
9. Ryzyko tortur ze strony wrogich wojsk za rzekome szpiegostwo.

SCHRONIENIE NA CZAS WOJNY

ZASADY PRZYGOTOWANIA

1. Przygotowujemy zgodnie z zasadami przygotowania domu na trudne czasy.
2. Przygotowujemy nasz dom (schronienie podstawowe)
3. Przygotowujemy schronienie zapasowe (mieszkanie znajomych lub ewentualnie piwnicę)
4. Przygotowujemy skrytki z zapasami o których wiemy tylko my.
5. Ustalamy ze znajomymi schronienie awaryjne wg wzajemności. (ich ugościmy u siebie, ale oni ugoszczą nas gdyby nasze oba uległy zniszczeniu).
6. Wszędzie mamy ze sobą plecak ewakuacyjny, koce itp.

UWAGA:

Piwnice są słabym schronieniem więc niech będą ostatecznością. Ryzyko zasypania jest duże. Najlepiej do tego nadadzą się piwnice w blokach gdzie między klatkami piwnice są połączone. Wtedy mamy wyjście awaryjne.

ZAGROŻENIE WYBUCHAMI

ZASADY POSTĘPOWANIA

1. Gdy wybuchają bomby padnij na ziemię. Odłamki nigdy nie lecą przy samej ziemi.
2. Schowaj się za jakimś murkiem.
3. Po ustaniu ostrzału zmień lokalizację na lepszą.
4. Jeśli wybuchy są blisko otwórz usta, żeby bębienki w uszach nie uszkodziły się.
5. Jeśli znajdujesz się w aucie opuść go.
6. Jeśli jesteś na polu padnij. Poszukaj rowu melioracyjnego i wejdź do niego.
7. W budynku odejdź od okien. Schowaj się w łazience. Połóż się przy ścianie nośnej.
8. Nie wychodź od razu z ukrycia po pierwszej salwie. Może przyjść następna.
9. Po ustaniu ostrzału wyjdź i pomóż innym.

CBRN

SUBSTANCJE
CHEMICZNE

ZASADY POSTĘPOWANIA

1. Chroń drogi oddechowe.
2. Opuść skażony obszar
3. Weź prysznic i przebierz ubrania
4. W budynku zamknij i uszczelnij drzwi i okna. Wyłącz wentylację i klimatyzację.
5. Pozostań w schronieniu.
Wojskowe środki chemiczne szybko ulegają rozkładowi. 2-3 wystarczą by wyjść bezpiecznie ze schronienia.

SUBSTANCJE
BIOLOGICZNE

ZASADY POSTĘPOWANIA

1. Chroń drogi oddechowe.
2. Opuść skażony obszar
3. Weź prysznic i przebierz ubrania
4. Dbaj o częstą dezynfekcję rąk.
5. Chroń skórę, twarz i szczególnie rany.
5. W budynku zamknij i uszczelnij drzwi i okna. Wyłącz wentylację i klimatyzację.
6. Pozostań w schronieniu. Środki biologiczne nie ulegają szybkiemu rozkładowi.

ZAGROŻENIE
JĄDROWE

ZASADY POSTĘPOWANIA

1. Przygotuj schronienie.
2. Nie patrz w stronę eksplozji.
3. Jeśli nie masz przygotowanego schronienia to schowaj się w piwnicy lub w łazience mieszkania. Im więcej warstw ścian tym lepiej.
4. Weź prysznic i zmień ubrania.
5. Pozostań w ukryciu co najmniej 2 tygodnie.
6. Po dwóch miesiącach powinno być bezpiecznie.

POSTĘPOWANIE NA TERENACH OKUPOWANYCH

ZASADY POSTĘPOWANIA

1. Nie zwracaj na siebie uwagi.
2. Unikaj kontaktu z ludźmi. Nie ufaj im. Raczej nie wychodź z domu.
3. Mów mało, nie chwal się, nie dziel się swoimi przemyśleniami.
4. Nie ubieraj się militarnie. Szare, zwykłe, stare ubrania.
5. Zawsze miej przy sobie dowód tożsamości.
6. Dom przygotuj by wyglądał biednie jakby nie było w nim nic.
7. Zatrzymany przez wojsko, daj się przeszukać. Nie protestuj.
8. Nocą nie wychodź NIGDY. Termowizja nie wie czy jesteś swój czy obcy.
9. W dzień wychodź w 2-3 osobowych grupach.
10. Jeśli zostaniesz zatrzymany przez wrogie wojsko podnieś ręce, podejdź, nie uciekaj. Jeśli będą chcieli odebrać ci wszystko co masz. Oddaj im.

DEZINFORMACJA

CELE

POLARYZACJA SPOŁECZEŃSTW

1. Antagonizacja
2. Niszczenie rzetelnej debaty.
3. Osłabienie spójności narodu
4. Osłabienie rządu i jego sprawczości
5. Rozpatrywanie przeszłości jako głównego czynnika politycznego
6. Kierowanie się chwilowymi „modnymi” ideologiami zamiast racją stanu

PODSYCANIE LĘKÓW

1. Brak zdolności do podejmowania decyzji
2. Brak racjonalności
3. Niemożność sprawcza
4. Myślenie doraźne a nie przyszłościowe.
5. Przestraszonym narodem łatwo manipulować zarówno z zewnątrz jak i przez własnych polityków.
6. Podejmowanie pochopnych i nieprzemyślanych decyzji.

DEZINFORMACJA

KANAŁY ROZPRZESTRZENIANIA

- Social media. Wykorzystanie algorytmów.
- Tworzone setki wirtualnych kont, które generują ruch wokół tematu rozprzestrzeniając fake newsy
- Kupowanie tzw. „like-ów” co tworzy dodatkowy rynek w mediach
- Tworzone tzw. „deep fake” w postaci fałszywego materiału wideo
- Teorie spiskowe
- Dyskusje w komentarzach pod informacjami.

FORMY DEZINFORMACJI

- „Fake news” – kłamstwo. Nieprawdziwa informacja
- Wyrwana z kontekstu prawdziwa informacja. Niepełna.
- Prawdziwy fakt z dopisanym kłamliwym komentarzem
- Prawdziwy fakt ale z niepotrzebnie nadmiernie emocjonalnym komentarzem
- Przerobione w programach graficznych zdjęcia zmieniające znaczenie i kontekst wydarzenia
- Zrobione w programach graficznych zdjęcia wyglądające na prawdziwe ale będące kłamstwem
- Do prawdziwego zdjęcia dopisany kłamliwy komentarz

OBRONA PRZED DEZINFORMACJĄ

MYŚL KRYTYCZNIE

- Nie przyjmuj każdej informacji jako pewnik
- Weryfikuj informację z własną wiedzą
- Oceń, która część informacji jest faktem, a która komentarzem

SPRAWDZAJ ŹRÓDŁA INFORMACJI

- Kto podaje informacje
- Na kogo się powołuje
- Jeśli masz wątpliwości nie wierz

NIE SPIESZ SIĘ

- Poczekaj aż informacja będzie potwierdzona przez inne źródła

SZUKAJ I PYTAJ

- Pytaj o źródła informacji
- Jeśli coś jest nie jasne, szukaj odpowiedzi w innych źródłach
- Nie wierz w coś dlatego, że ma dużą ilość udostępnień. Można to kupić.

WEŹ POD UWAGĘ WŁASNE EMOCJE

- Bądź świadomy swojego samopoczucia (strach, euforia, zdenerwowanie). Wpływa to na odbiór informacji
- Poczekaj aż silne emocje miną by z dystansem podejść do informacji. Szczególnie w tematach dla ciebie ważnych

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI

PORTALE FACT-CHECKING

- Stowarzyszenie Demagog: demagog.org.pl
- Agencja AFP: sprawdzam.afp.com
- Konkret24: konkret24.tvn24.pl
- Wojownicy Klawiatury: wojownicyklawiatURY.pl
- Fake Hunter Polskiej Agencji Prasowej: fakehunter.pap.pl
- Dezinformację rosyjską w UE dementuje portal euvdsdisinfo.eu.
- Instytut Badawczy NASK

AGENCJE PRASOWE

Polskie:

PAP – Polska Agencja Prasowa
TAI – Telewizyjna Agencja Informacyjna
KAI – Katolicka Agencja Informacyjna.

Zagraniczne:

BBC News (Brytyjska)
Reuters (Kanadyjska)
Interfax (Rosyjska)
AFP – Agence France-Presse (Francuska)
UPI – Unitet Press International (Amerykańska)
AP – Associated Press (Amerykańska)